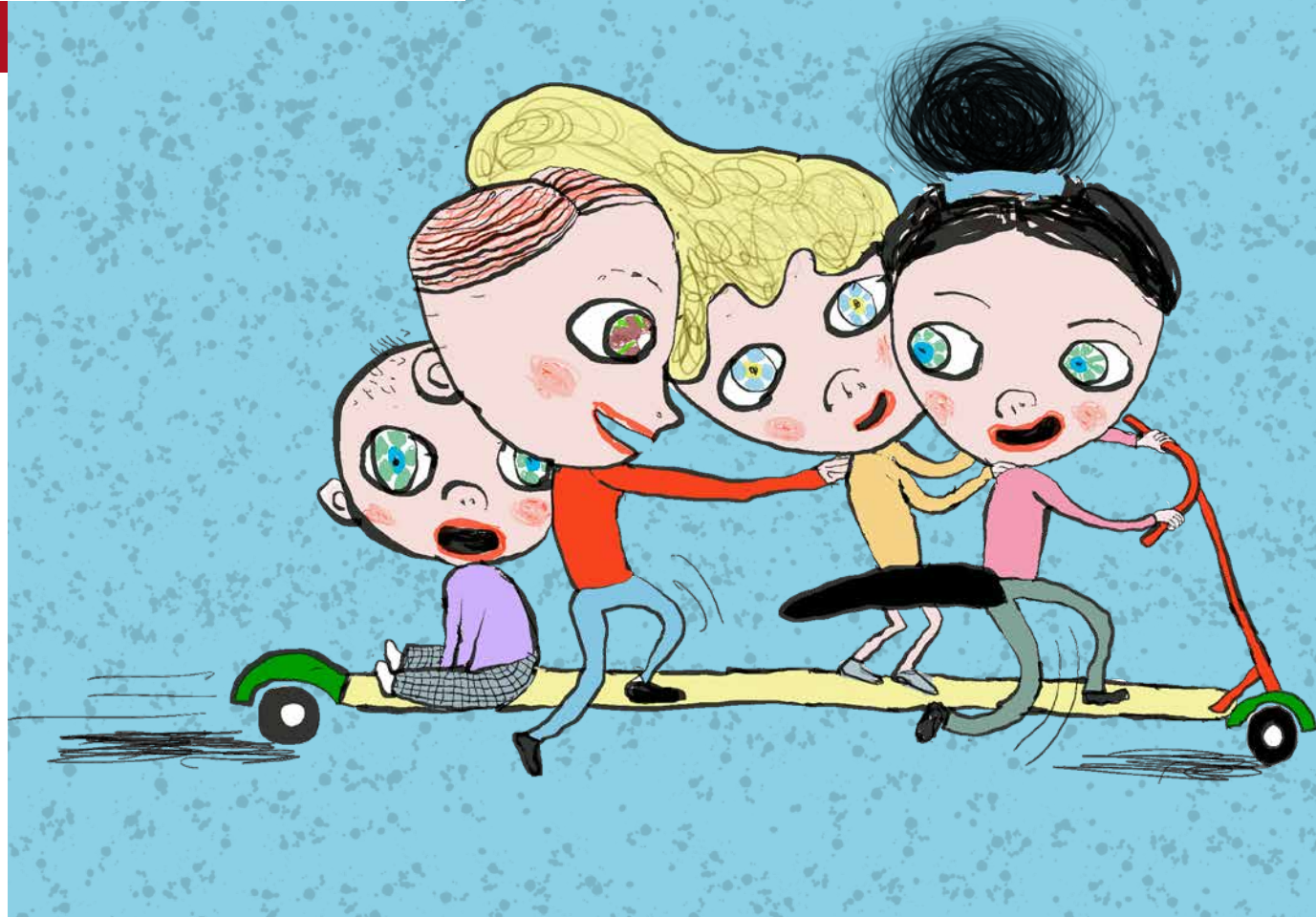

Værd at vide

Om underretninger

Indhold

Hvorfor denne guide?	3
7 gode råd	4
Du har skærpet underretningspligt	6
Det siger loven	7
Opfølgning på underretningen	8
Direkte underretning til Ankestyrelsen	8
Indhold i en underretning	9
Kommunens opgave når du underretter	10

Politisk ansvarlig: Mogens Bech Madsen
Redaktion: Maia Lindstrøm Illustration:
Lilian Brøgger Produktion: Grafisk Team/
JA/MH og FOAs trykkeri

Hvorfor denne guide?

Som ansat i dagtilbud har du skærpet underretningspligt og dermed en personlig forpligtelse til at handle på bekymring og tegn på mistrivsel hos børn. Når du oplever tegn på mistrivsel hos et barn eller bliver bekymret for et barns trivsel, kan det være svært at handle. Når du står i den situation, må du huske dig selv på, at dit ansvar er at varetage barnets interesse og udvise hensyn til barnets udvikling og trivsel.

“Der er mange barrierer. Eksempelvis, at det er svært at tale om, eller at det er svært at udfordre forældrene. Men det er vigtigt at holde fast i, at underretninger er for barnets skyld, og at hvis man er i tvivl, skal man som minimum søge rådgivning, før man lader sagen falde. Hellere en underretning for meget end en for lidt.”
Helene Oldrup, forsker og koordinator for viden på ‘Lev Uden Vold’.

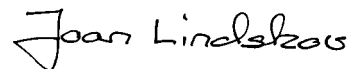
“Vi ser mange gode eksempler på styrket samarbejde på tværs af dagtilbud, socialforvaltning, sundhedspleje m.m. Det er gode skridt i retning af at styrke dialogen på tværs og sikre en tidlig indsats for børn med behov for hjælp,” siger Helene Oldrup.

I Danmark er der mange gode tilbud, til børn og unge der mistrives, og der er flere og flere børn, der får hjælp. Desværre er der også et stigende antal børn og unge, der viser tegn på mistrivsel. Du kan som ansat i dagtilbud bidrage til den positive udvikling og være med til at sikre, at flest mulige børn får hjælp i tide.

Når du bliver opmærksom på et barn, der mistrives, skal du handle med det samme. Tøven og ‘at se tiden an’ kan betyde, at et barn lever i mistrivsel og udvikler alvorlige ar på krop og sjæl. Tidlig indsats er nødvendig for at minimere de skader, børn får af mistrivsel, og underret-

ning er første skridt til en tidlig indsats for barnet. Vi ved fra FOAs undersøgelse blandt pædagogisk personale om underretninger, at næsten en femtedel fortryder, at de ikke har handlet/underrettet om et barn, der viste tegn på mistrivsel. Vi ved også fra en undersøgelse TUBA har lavet, at mange børn, der har oplevet udsathed i barndommen, fx alkoholmisbrug hos forældre, efterspørger, at fagpersoner havde grebet ind i deres barndom og sikret dem hjælp.

Mogens Bech Madsen
Sektorformand
Pædagogisk Sektor

Joan Lindskov
Sektornæstformand
Pædagogisk Sektor

7 gode råd

Synlige tegn på vold eller mistrivsel – reager med det samme!

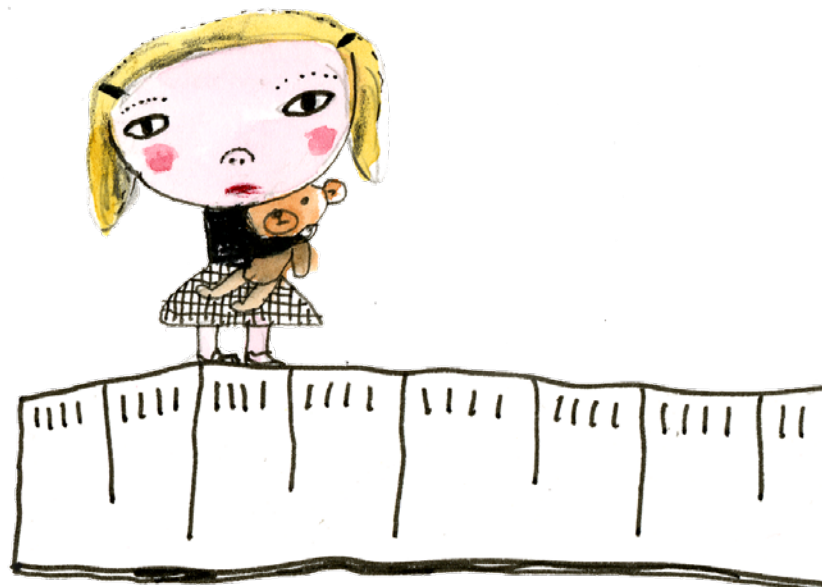
Har barnet synlige tegn på vold som påfaldende blå mærker, brandsår eller gentagne voldslege med dukker eller lignende, skal de sociale myndigheder kontaktes med det samme. Tag fat i din leder og vær med til at underrette de sociale myndigheder.

Tal med dine kolleger og din leder

Når du oplever et barn, der viser tegn på mistrivsel, så tal med dine kolleger og din leder. I ser det samme barn, men kan opfatte reaktionerne forskelligt. Jo flere ord, I får sat på barnets udfordringer og reaktioner, jo lettere vil det være at vurdere, om der er grundlag for bekymringen, og hvad kernen er i mistrivslen.

Kend beredskabet i din kommune

Kommunerne har forskellige beredskaber. Nogle har socialrådgivere ude i dagtilbuddene, andre har et akutteam, man altid kan kontakte.

Undersøg hvilke regler og rutiner/ retningslinjer, der gælder i din kommune. Så ved du, hvilke retningslinjer du skal følge, når du en dag står i situationen.

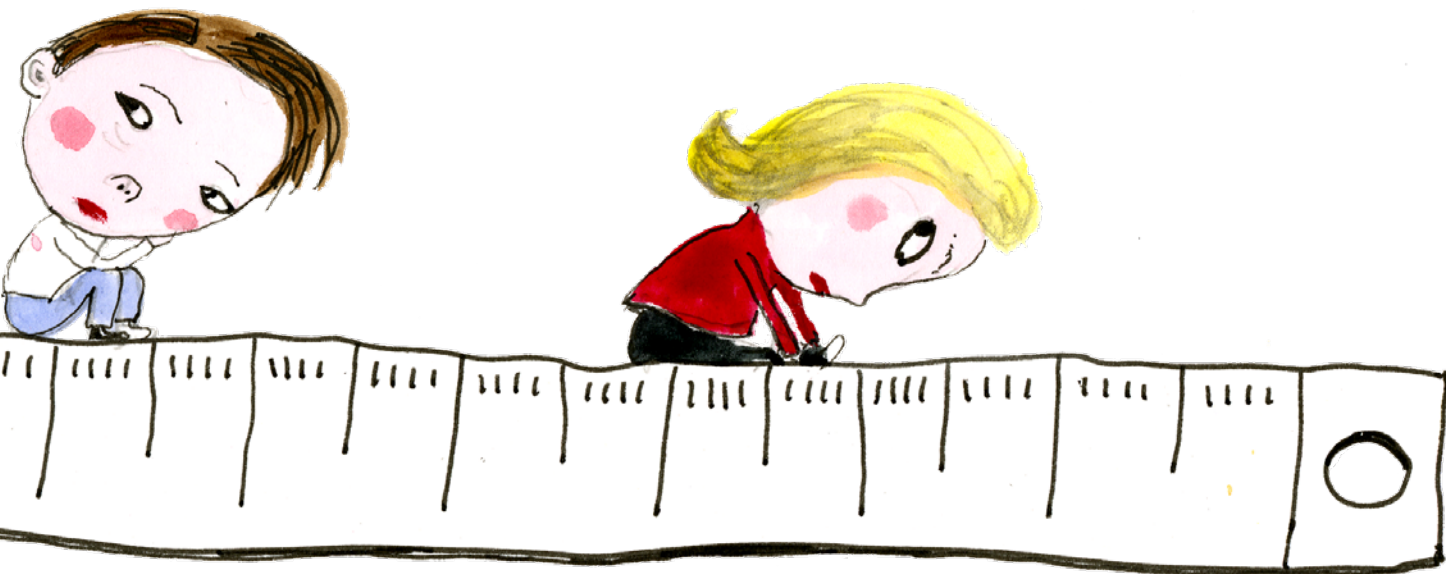
Hellere en gang for meget ...

Har du vendt din bekymring og dine tanker med kolleger og leder – og de afviser eller bagatelliserer, uden at

det har givet dig ro? Så har du pligt til at reagere og bruge den udvidede underretningspligt. Underretningen kan være anonym og direkte til Ankestyrelsen.

Søg rådgivning udefra

Hvis du er uenig med din leder, kan du søge rådgivning og vejledning udefra. Eksempelvis via Socialstyrel-

sen, Fagtelefonen hos Børns Vilkår eller Lev Uden Vold, som alle har eksperter på området, der kan rådgive.

Gør trivselsmålinger til en rutine

Det kan være svært at vurdere barnets trivsel ud fra øjemål. Tag derfor fat i fx 'Børnelinealen' eller lignende redskaber og prøv at placere barnet på vurderingsskalaen. Det er med til

at konkretisere barnets udfordringer og behov for hjælp. Det vil også være et godt og konkret værktøj i forhold til forældresamarbejdet.

Søg om efteruddannelse

Jo bedre du er uddannet til at se efter tegn på mistrivsel, jo lettere har du ved at handle. Det kan derfor være en god idé at søge efteruddan-

nelse indenfor tidlig opsporing af mistrivsel. Det bedste er, hvis I som dagtilbud eller faggruppe kan tage på en fælles uddannelsesdag.

Du har skærpet underretningspligt

Som ansat eller leder i dagtilbud er du omfattet af den skærpede underretningspligt. Den skærpede underretningspligt går forud for din tavshedspligt.

Når du har et arbejde, hvor du er i tæt kontakt med børn, er du særlig forpligtet til at underrette kommunen om din eventuelle bekymring for et barn eller en ung.

Der stilles ikke krav til, at du som fagperson har et kendskab til barnets forhold. Den skærpede underretningspligt betyder, at du har pligt til at reagere, alene på baggrund af forhold, der giver formodning om, at et barn har behov for særligt støtte.

Din særlige underretningspligt er ikke opfyldt ved, at du opfordrer din nærmeste leder til at underrette

kommunen. Underretningspligten er en personlig pligt. Enhver er således ansvarlig for at reagere og handle på sin egen bekymring, hvis man bliver bekendt med et barn, som kan have brug for hjælp. Du har dermed som enkeltperson pligt til at kontakte kommunens sociale myndigheder og videregive din bekymring for barnet. Hvis du møder modstand eller uvilje hos din leder kan du selv underrette direkte til Ankestyrelsen. Du kan underrette anonymt på Ankestyrelsens hjemmeside.

Den skærpede underretningspligt gælder alene, hvis du bliver bekymret for et barn i forbindelse med udøvelse af dit arbejde som fagperson.

Hvis du bliver bekymret for et barn uden for dit arbejde som fagperson, gælder den almindelige underretningspligt. Den almindelige underretningspligt gælder alle, der får kendskab til, at et barn udsættes for vanrøgt eller nedværdigende

behandling. Vi har alle ifølge loven pligt til at underrette kommunen. Det samme gælder, hvis barnet lever under forhold, der kan bringe dets sundhed eller udvikling i fare. Når du underretter kommunen om et kon-

kret barn eller en ung, skal kommunen inden for 6 hverdage sende en kvittering på underretningen. Som underretter under den almindelige underretningspligt bliver du ikke part i sagen. Du får derfor ikke efterføl-

gende oplysninger om, hvilken hjælp eller støtte, kommunen vælger at give barnet.

Det siger loven

Serviceoven § 153

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

1. at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte
2. at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold
3. at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten
4. at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Opfølgning på underretningen

Som fagperson har du nu ret til at høre, om der handles over for dem, som du har underrettet om. Kommunen skal, med mindre særlige forhold gør sig gældende, videregive oplysninger til dig som underretter, om hvorvidt underretningen har givet

anledning til undersøgelser eller foranstaltninger for barnet.

Kommunen kan orientere dig som underretter om, hvilke type foranstaltning, den har sat i værk. Det kræver, at oplysningerne vil kunne

have væsentlig betydning for den støtte, som du kan yde barnet.

Direkte underretning til Ankestyrelsen

Hvis du som fagperson har indgivet en underretning om et barn til den kommunale forvaltning, men har en oplevelse af, at kommunen ikke iværksætter foranstaltninger, eller at barnet ikke får tilstrækkelig hjælp,

kan du underrette direkte til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har mulighed for at pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de nødvendige sagsbe-

handlingskridt eller at træffe de nødvendige afgørelser. Det sker desværre, at sager går gennem Ankestyrelsen for at sikre den nødvendige indsats.

Indhold i en underretning

Der er ingen krav til, hvordan du som fagperson skal underrette. For at kommunen kan have et fornuftigt grundlag at vurdere sagen på, er det væsentligt, at underretningen indeholder så præcise oplysninger som muligt, herunder:

- Aktuelle data på barn og forældre, herunder hvem der har forældremyndigheden.
- Hvad ved jeg konkret?
- Hvorfra stammer min viden?
- Hvad har jeg observeret, hvornår og under hvilke omstændigheder?
- Generel beskrivelse af barnets fysiske, psykiske og sociale forhold, ressourcer og vanskeligheder.

Husk at:

- Adskil beskrivelse og vurdering.
- Er underretningen gennemgået med forældrene? (hvis ja, noter forældrenes kommentarer/reaktioner i samarbejde med forældrene – hvis nej, begrund).

Hvis mistanken retter sig mod en eller begge forældre/stedforældre, skal forældrene/stedforældrene ikke orienteres om underretningen.

Det er dagtilbudslederens ansvar at kende og formidle jeres kommunes retningslinjer for underretninger, fx underretningsformularer m.m. Hvis din leder ikke kan vejlede om underretninger, må du selv opsøge kommunens retningslinjer.

Kommunens opgave når du underretter

Når kommunen modtager en underretning, skal den sikre, at der iværksættes en rettidig og systematisk vurdering af underretningen. Senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning skal det vurderes, om barnets eller den unges sundhed eller trivsel er i fare, og om der er behov for at iværksætte akutte foranstaltninger.

Når kommunen modtager en underretning, skal underretter have kvittering for modtagelsen indenfor 6 dage.

Det er kommunens opgave og ansvar at vurdere og træffe beslutning i forhold til, om der skal foretages en politianmeldelse.

Når et barn eller ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke om overgreb, skal kommunen benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet til brug for den børnefaglige undersøgelse.

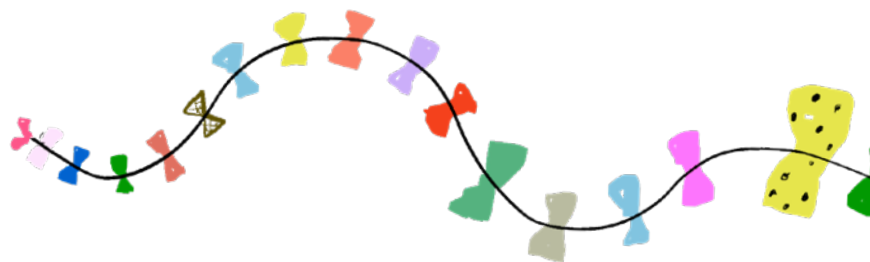
På baggrund af den børnefaglige undersøgelse vurderer kommunen, om der er behov for at iværksætte evt. foranstaltninger i forhold til barnet/den unge og forældrene.

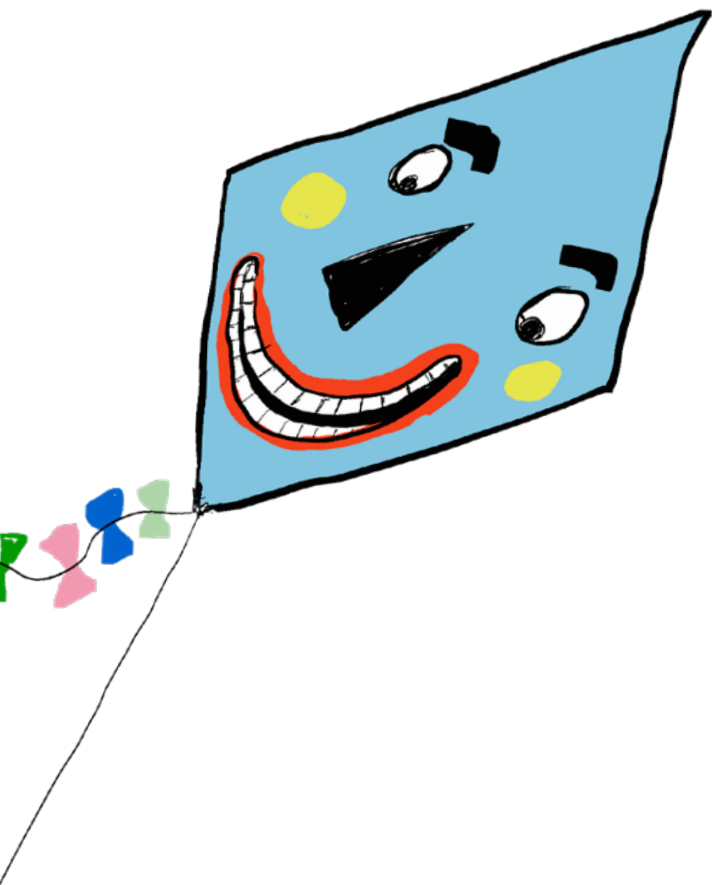
Kommunen skal orientere underretteren om, hvorvidt kommunen har iværksat en undersøgelse eller foranstaltning i forhold til det barn eller den unge, der er underrettet om.

Kommunen kan orientere underretteren om hvilken type foranstaltning, der er iværksat, hvis oplysningen herom har væsentlig betydning for

den støtte, som underretteren kan yde barnet.

Det anbefales at orientere sig på sin kommunes hjemmeside i forhold til kommunens beredskab om forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge.

Fakta

Kilder til mere viden

Lovtekst om skærpet underretningspligt i Serviceloven
kortlink.dk/retsinformation/utmv

Skærpet underretningspligt, Ankestyrelsen
ast.dk/born-familie/underretninger/fagpersoners-saerlige-underretningspligt

Underretning, Ankestyrelsen ast.dk/born-familie/underretninger/underretninger-om-born-og-unge

Fakta om underretning, Socialstyrelsen
socialstyrelsen.dk/filer/born/overgreb/fakta_ny.pdf

Rådgivning, Lev Uden Vold
levudenvold.dk/hjaelp-og-radgivning/

Fagtelefonen, Børns Vilkår
bornsvilkar.dk/radgivning/fagtelefonen/fagtelefonen

Fagbladet FOA nr. 1, 2018 e-pages.dk/foa/572/22

TUBA

[Tuba.dk/sites/default/files/til-download/undersoegelse_stoette_til_boern_af_misbrugere_0.pdf](https://tuba.dk/sites/default/files/til-download/undersoegelse_stoette_til_boern_af_misbrugere_0.pdf)

FOA undersøgelse, 2018: Underretninger om børn, der mistrives.
foa.dk/forbund/presse/rapporter-undersoegelser/medlemmer/2017

AUGUST 2018

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf: 46 97 26 26
foa.dk

Værd at vide Om underretninger

Som ansat i dagtilbud har du skærpet underretningspligt og dermed en personlig forpligtelse til at handle på bekymring og tegn på mistrivsel hos børn. Når du oplever tegn på mistrivsel hos et barn eller bliver bekymret for et barns trivsel, kan det være svært at handle. Når du står i den situation, må du huske dig selv på, at dit ansvar er at varetage barnets interesse og udvise hensyn til barnets udvikling og trivsel.

'Værd at vide om underretninger' oplyser om lovgivningen om underretning, og giver viden og gode råd til at handle på mistrivsel hos børn.

Pædagogisk Sektor

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vores medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn og moderne, ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er også at sikre et stærkt fagligt fællesskab – og at udvikle din og vores faglighed på det pædagogiske område, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.